

Notatki florystyczne z północno-wschodniego przedpola Narwiańskiego Parku Narodowego

Flora Narwiańskiego Parku Narodowego, obejmującego bagienną dolinę Narwi między Surazem a Pańkami i Rzędzianami, została przedstawiona przez WOŁKOWYCKIEGO i in. (2003). Znacznie słabiej poznana jest flora terenów sąsiadujących z Parkiem, także tych wchodzących w skład otuliny. W latach 2001–2003 przeprowadzono kilka wycieczek florystycznych na północno-wschodnie przedpole Parku. Teren ten, o powierzchni ok. 20 km², ciągnie się południkowo między wsiami Dzikie i Baciuty (kwadraty ATPOL o numerach FC19 i FC29), a administracyjnie leży w granicach gminy Turośń Kościelna oraz gminy i miasta Choroszcz. Stanowi mozaikę terenów uprawnych oraz fragmentów lasów, głównie sosnowych na gruntach porolnych.

Stwierdzono występowanie 30 gatunków chronionych, rzadkich i zagrożonych. Najbardziej interesujące spośród nich to *Pulsatilla pratensis* (przy czym dwie odnalezione jej populacje są skrajnie nieliczne) oraz wysokotorfowiskowe krzewinki, rzadko notowane w tej części Podlasia (zwłaszcza *Andromeda polifolia*). Charakterystyczną cechą omawianego terenu jest powszechne występowanie, nawet w niewielkich „wyspach” leśnych, przedstawicieli rodziny *Pyrolaceae* (zwłaszcza *Chimaphila umbellata* i *Orthilia secunda*). Gatunki z tej rodziny nie były podawane z pobliskiego Narwiańskiego Parku Narodowego (WOŁKOWYCKI i in. 2003).

WYKAZ GATUNKÓW I STANOWISK

Nazwy gatunkowe przyjęto za MIRKIEM i in. (2002). Gatunki wymienione są w porządku alfabetycznym. Przy numerach kwadratów ATPOL o boku 2 km (ZAJĄC 1978), podanych czcionką **pogrubioną**, pominięto początkowe litery (FC). Użyte skróty i symbole:

– przy nazwach gatunków: [An] – antropofit; [Ap] – apofit-ekiofit (*sensu* KORNAŚ 1981); [OC] – gatunek częściowo chroniony; [OŚ] – gatunek ściśle chroniony.

– przy lokalizacji stanowisk: * – stanowisko w otulinie Narwiańskiego Parku Narodowego.

W wykazie nie uwzględniono gatunków notowanych często lub dość często na analizowanym terenie, w obu kwadratach ATPOL: *Astragalus arenarius*, *Chimaphila umbellata* [OŚ], *Convallaria majalis* [OC], *Frangula alnus* [OC], *Helichrysum arenarium* [OC], *Lathyrus palustris*, *Lycopodium annotinum* [OŚ], *L. clavatum* [OŚ], *Nuphar lutea* [OC], *Orthilia secunda*, *Pyrola minor*, *P. rotundifolia* i *Viburnum opulus* [OC].

Andromeda polifolia – Przesuszony bór bagienny. **2902*** las „Bór” na W od Zacerlan, nielicznie, zanikająca.

Arctostaphylos uva-ursi [OŚ] – Skraj boru. **2913** las na S od Kolonii Zawady, płat 2 m².

Centaureum erythraea subsp. *erythraea* [OŚ] – Przydroże i sucha łąka. **2912*** Zawady 1 km na S, nielicznie.

Corydalis solida – Wilgotne zadrzewienia liściaste. **1912, 1922** park przy pałacu Branickich w Choroszczy, bardzo licznie; **1923** Choroszcz, zadrzewienia łęgowe nad Horodnianką, średnio licznie.

Diphasiastrum complanatum [OŚ] – Widne bory mieszane. **1943** Ogrodniki 1 km na W, skupisko 2 m²; **2913** las na S od Kolonii Zawady, kilka płątów o łącznej powierzchni ok. 20 m².

Echinops sphaerocephalus [An] – Przydroże i miejsca ruderalne. **2913** Kolonia Zawady na S, dość licznie.

Filipendula vulgaris – Sucha murawa na sztucznym kopcu. **1912** „Góra Miłość” w parku przy pałacu Branickich w Choroszczy, średnio licznie.

Jovibarba sobolifera [OŚ] – Widny bór sosnowy i jego skraj oraz murawy szczotlichowe. **2912*** las „Suszarnia” na W od Zawady, średnio licznie. Również w granicach Parku Narodowego przy stawach rybnych. Gatunek nowy dla flory Narwiańskiego Parku Narodowego.

Ledum palustre [OŚ] – Przesuszony bór bagienny i bór wilgotny. **2902*** las „Bór” na W od Zaczerlan, licznie.

Myosurus minimus – Wilgotne pole owsa. **1914** Łyski na SW, licznie.

Oxytropis pilosa [OŚ] [Ap] – Zaniebany trawnik. **1923** Choroszcz, jeden okaz.

Oxycoccus palustris – Przesuszony bór bagienny. **2902*** las „Bór” na W od Zaczerlan, bardzo nielicznie, zanikająca.

Phleum phleoides – Murawa napiaskowa na skraju boru. **1914** las między Nowosiólkami a Dzikimi, średnio licznie.

Pulsatilla pratensis [OŚ] – Murawy napiaskowe na skrajach borów. **1914** las między Nowosiólkami a Dzikimi, 3 kępki; **2903** las na S od Kolonii Zawady, 2 kępki.

Pyrola chlorantha – Bór sosnowy. **2913** Zawady 1 km na E, kilkanaście pędów.

Ranunculus cassubicus – Park na siedlisku grądu i łągu. **1912, 1913** park przy pałacu Branickich w Choroszczy, licznie.

Vaccinium uliginosum – Przesuszony bór bagienny, wilgotny bór sosnowy i mieszany. **2902*** las „Bór” na W od Zaczerlan, bardzo licznie.

Summary. Floristic notes from the area immediately to the north-east of the Narwiański National Park. In the years 2001–2003, surveys of the vascular flora of the area immediately to the north-east of the Narwiański National Park were carried. As a result, 30 rare, protected and endangered species, native as well as alien to this area, have been found. The more interesting are *Pulsatilla pratensis* and *Jovibarba sobolifera*. The second species has been recorded in one location in the Park, thus becoming a taxon new to the flora of the Narwiański National Park.

LITERATURA

- KORNAŚ J. 1981. Oddziaływanie człowieka na florę: mechanizmy i konsekwencje. – *Wiad. Bot.* **25**(3): 165–182.
- MIREK Z., PIĘKOŚ-MIRKOWA H., ZAJĄC A. & ZAJĄC M. 2002. Flowering plants and pteridophytes of Poland – a checklist. – W: Z. MIREK (red.), *Biodiversity of Poland* **1**, s. 442. W. Szafer Institute of Botany, Polish Academy of Sciences, Kraków.
- WOŁKOWYCKI D., DZIEJMA C. & SZEWCZYK M. 2003. Rośliny naczyniowe Narwiańskiego Parku Narodowego. – *Parki Nar. Rez. Przyr.* **22**(3): 369–406.
- ZAJĄC A. 1978. Założenia metodyczne „Atlasu rozmieszczenia roślin naczyniowych w Polsce”. – *Wiad. Bot.* **22**(3): 145–155.

PAWEŁ PAWLIKOWSKI, *Zakład Botaniki Środowiskowej, Uniwersytet Warszawski, Al. Ujazdowskie 4, PL-00-478 Warszawa, Polska; e-mail: p.pawlikowski@uw.edu.pl*

Przyjęto do druku: 14.08.2007 r.